

NEMŠKI KOMUNISTI OSVOJILI HAMBURG.

200 oseb je padlo v boju. Nemirji in izgredi v drugih nemških mestih. — Scheidemann je pobegnil v Švico. Holandska vlada zanika vest, da je bivši kronprinc pobegnil nazaj v Nemčijo.

London, 27. jun. — Vest iz Berlina se glasi da so spartakoveci (nemški komunisti) osvojili Hamburg in svet dvanajstih mož je gospodar v mestu. Rebeli so zapodili vladne čete iz mesta in vplnili veliko množino streliva, orožja, posebno strojnih pušk in drugega materiala.

V krvavih bojih, ki so se vršili za posest mesta, je bilo ubitih krog 200 oseb in več poslopij je poškodovanih; mestna policija je bila brez moči. Najbolj sta trpeli borza in mestna hiša, ki sta prvi padli v roke spartakovec. Glavni kolodvor, ki je bil nekaj časa v posesti spartakovec, je prišel v roke mestne garde in bitka okrog kolodvorja se nadaljuje.

Vlada je poslala generala Lettowa z večjim številom vojaštva, da užene spartakovec.

Berlin, 27. jun. — Hamburg grozi postati drugo Monakovo. Mesto je popolnoma v rokah spartakovec, ki so izkoristili ondotne živčne izgrede in se polastili mesta in pristanišča. V pristanišču je vsidranih nekaj ameriških parnikov, naloženih z živili in vlada se boji, da se jih polasti hamburški svet. Spartakoveci so odprli ječe in izpustile vse jetnike.

Pri živčnih izgredih, ki so trajali v Hamburgu zadnje tri dni, je ljudska množica udrla v skladišče prezerviranega mesa in našla tamkaj veliko zalogo s kože sledečih psov, mačk in podgan, ki jih je lastnik prodajal za drugo meso. Množica je prišla lastnika z imenom Heil in ga neusmiljeno pretepla, nakar ga je prisilila, da je moral pojesti nekaj pasjega in mačjega mesa. Nato so ga hoteli obesiti, a ker ni bilo pri rokah vrvi, so ga vrgli v reko, iz katere se je pa rešil na nasprotni breg in pobegnil. Množica je potem prišla Heilovega poslovdvoja, ga posadila na voz, mu obesila na hrbet napis "Jaz sem poslovdvoj najgubljše mesnice na svetu" in ga vozila po mestu, medtem ko je moral med potjo posli jesti pasjino, mačjetino in podganjetino.

Ženeve, 27. jun. — "Neue Zürcher Zeitung" poroča, da je Filip Scheidemann, bivši načelnik nemške vlade in vodja večinskih socialistov, včeraj prišel v Švico. Švicarska vlada mu je dovolila začasno bivanje zaradi slabega zdravja, toda listi iz Konstancie poročajo, da je Scheidemann pobegnil iz Nemčije, ker se boji za svoje življenje. Čez mejo je prišel peš.

London, 27. jun. Iz Haaga poročajo uradno, da ni res, da je Friderik Hohenzollern, bivši nemški kronprinc, pobegnil nazaj v Nemčijo, kakor je bilo včeraj poročano. Bivši kronprinc je še zmiraj na holandskem otoku Wieringen.

Berlin, 27. jun. — "Neue Berliner Zeitung" je dobila vest iz Stuttgarta, da se namerava bivši nemški kaiser vrniti v Nemčijo čim bo podpisan mir. Viljem Hohenzollern misli s tem uiti pestem zaveznikov. Kot se poroča, bi nizozemska vlada rada videla, da Viljem pobegne kamoribodi, samo da se iznebi neljubega gošta.

London, 27. jun. — Nemirji in izgredi v Berlinu se nadaljujejo, kot se glase najnovejša poročila preko Amsterdama. Vse ulice, ki vodijo do vladnih poslopij, so zaharikirane in močne čete s strojnimi so pripravljene na harikadah. V vojaških krogih Berlinu se govori, da bodo monarhisti pričeli s protirevolucijo čim nemških mestih.

MIR PODPISAN DANES POPOLDNE.

Wilson menda odpotuje o polnoči iz Pariza in se vkrcna na parnik v nedeljo zjutraj.

PODPISANJE BO TRAJALO SEST UR.

Pariz, 27. jun. — Ko je dr. Haimhausen, tajnik nemške delegacije, včeraj dostavil mirovni konferenci oficijelno noto nemške vlade, katera je sporočila, da so mirovni delegatje dr. Mueller, dr. Bell in Leinart na potu v Versailles, je velika trojica takoj uredila vse potrebno za podpisanje miru v soboto popoldne. Dr. Mueller prinese seboj potrebna pooblastila. Sprva so mislili zavezniški odložiti podpisanje na nedeljo, toda Wilson je bil proti temu, ker on bi rad v nedeljo že odpoval domov.

122 delegatov bo podpisalo mirovno pogodbo; med temi je 119 zavezniških in trije Nemci. Podpisovanje bo torej trajalo šest ur, končano bo okrog devete ure zvečer.

Predsednik Wilson zapusti Pariz o polnoči — kako poročajo — in v nedeljo ob desetih predpolodne se vkrcna na parnik "George Washington". Državni tajnik Lansing ostane v Parizu še nekaj časa, kjer bo zastopal Združene države v raznih komisijah, imenovanih danes ali jutri za izvajanje mirovni pogojev; obenem bo navzoč pri podpisanju miru z Avstrijo. General Bliss tudi ostane še nekaj časa v Franciji. Polkovnik House odide v Anglijo, kjer bo obiskal sorodnike in počakal toliko časa, da ameriški senat ratificira mirovno pogodbo nakar bo sodeloval pri organiziranju lige držav.

Danes se še nahaja nekaj manj kot pol milijona ameriških vojakov na francoskem. Vozili jih bodo domov čim hitreje mogoče, dokler ne ostane le par divizij v okolici Coblenza ob Reni.

Versailles, 27. jun. — Tajnik nemške delegacije je bil včeraj ves dan v brzobjavi zvezi z Bauerjem v Berlinu. Prejel je poročila, ki pokazujejo, s kakšno težavo je nemška vlada dobila tri delegate, ki so bili pri volji podpisati mir. Trikrat je kabinet zboroval predno so bili imenovani delegatje, ki so sprejeli težko službo. Sprva so hoteli imenovati osem delegatov, dobili so komaj tri. Pruska zbornica, v kateri prevladujejo večinski socialisti, je včeraj izrekla zaupnico Bauerjevi vladi.

Pariz, 27. jun. — V krogih zavezniških diplomatov se zavedajo, da je sedanja vlada v Nemčiji na zelo slabih nogah in morda ne bo živila teden dni po podpisnem miru. Kaj pride potem? Vesti o svežih revolucionarnih izbruhih na Nemškem ne obetajo nič optimističnega. Očitno je, da se Nemci vedejo ravno tako, kako so se rusi boljševiki, ko so morali podpisati mir v Brest-Litovsku.

Delo mirovne konference glede na pogodbo z Avstrijo, Bolgarsko in s Turčijo bo čakalo dokler ne pride nova italijanska delegacija v Pariz. Dela je še dosti.

spartakoveci začnejo revolto proti sedanji vladi.

Izgredi se vrše v mnogih drugih nemških mestih

"DELO ZA MIR SE NI KONČALO," PRAVI WILSON.

Pariz, 27. jun. — Predsednik Poincare je sinoči priredil banket mirovnim delegatom, Predsednik Wilson, odgovarjajoč na addresso Poincare, je dejal med drugim: "Ko se ločimo, ne bomo se ločili s izvršenim delom. Dogovorili smo le en del mirovnega dela in z drugim delom smo komaj začeli." Smatra se, da je bil to Wilsonov poslovljni govor.

SOCIALNI KONFLIKT NA ANGLEŠKEM.

Delavska stranka razcepljena glede na direktno in parlamentarno akcijo.

BOJ ZA PODRŽAVLJENJE RUDNIKOV IN ŽELEZNIC.

Southport, Anglija, 27. jun. — Na konvenciji Delavske stranke, na kateri je udeleženi okrog tisoč delegatov, je bila včeraj večer debata zaradi bodoče taktike. Zastopniki radikalnih elementov predlagajo, da stranka opusti dosedanje parlamentarne metode in nastopi z "direktno akcijo" za dosego svojih političnih in industrijalnih ciljev. Ena teh direktih akcij bi bila generalna stavka.

Robert Smillie, vodja rudarjev in Robert Williams, vodja transportnih delavcev, sta v ognjevitih govorih zagovarjala direktno akcijo, da delavstvo prisili vlado za odpravo konspiracije, odpokliče čet iz Rusije in osvoboditev protivojnih jetnikov. Smillie je naglašal fakt, da je stranka osleparjena pri vsakih volitvah. Pri zadnjih volitvah je bilo izvoljenih manj delavskih poslancev kot kdaj poprej, dasiravno je Delavska stranka štela čez tri milijone članov, torej več kot kdaj prej.

Proti direktni akciji so pa nastopili John McGurk, predsednik stranke in James Sexton ter William Brace, delavska poslanca v parlamentu. Brace je izjavil: "Sprejmite direktno akcijo in izvezali boste stekle" pse z verige. Ali hočete revolucijo?"

Arthur Henderson, ki je bil splošno smatran za radikalea, je presenetil marsikoga z besedami, da on in mnogi drugih izstopi iz stranke, ako konvencija sprejme direktno akcijo. Vprašanje taktike je bilo končno odloženo in pride na vrsto v par dneh; mogoče se pa tudi zavleče do prihodnjega meseca, ko ima Delavska stranka generalno konferenco v Londonu.

Zagovorniki direktne akcije so dobili precej pristašev vsled samostilnega nastopa vlade, ki je zadržala prihod na konvencijo dve socialistična delegatoma iz Francije. Ta čin angleške vlade je izzval ostra kritiko med delegati.

Konvencija je včeraj sprejela resolucijo, ki zahteva, da se Nemčija čimprej sprejme v ligo držav in da se kakor hitro mogoče revdirajo "ostre določbe v mirovni pogodbi, ki nikakor niso v soglasju z izjavami zaveznikov, podanih ob času, ko je bilo sklenjeno premirje." Resolucijo je predložil Ramsay MacDonald in povzročila je precej debatiranja. MacDonald je tudi omenil v resoluciji, da angleška Delavska stranka poziva delavski razred vsega sveta, da potom socialistične Internacionale prične z energično kampanjo za dosego izrečenih ciljev. MacDonald je dejal, da on prizna, da bi bili mirovni pogoji mnogo bolj krivični, če bi bila zmagala Nemčija; pravilno je torej — je nadaljeval — da Nemčija prevzame breme svojih dejanj, ne sme pa biti kaznovana v obliki maščevanja.

John R. Clynes, bivši živilni minister v angleškem kabinetu, je podprl resolucijo in rekel, da je Nemčija dovolj kaznovana z odkodnino, medtem ko so aneksije nemškega teritorija krivične. Druga resolucija protestira proti blokadi Nemčije in Rusije.

(Dolje na 2. strani, 2. stolpec)

ZADOLŽNICE SVOBODE IN NJIH VREDNOST.

Cene določajo borni spekulanti, kateri iščejo dobiček. Zadolžnice so borzianom navadno blago.

NE PRODAJAJTE ZADOLŽNIC SVOBODE.

Chicago, Ill. — Stokrat so menda že časniki poročali, da so zadolžnice svobode ravno toliko vredne kot denar, pravzaprav so več vredne, ker nosijo boljše obresti kot denar, naložen na banki. Časniki so tudi svarili, da naj ne prodajajo ljudje zadolžnice svobode mešetarjem, ali naj jih ne zamenjajo za papirje, ki imajo zelo dvomljivo vrednost. Vsakdo naj hrani zadolžnice svobode in naj jih le tedaj proda, če res denar potrebuje.

Res je, da je borzna kvotacija nekaj pod sto, le zadolžnice četrtega posojila so nad sto. Če borza kvotira zadolžnice svobode pod sto, še to ne pomeni, da so vredne manj kot sto. Borni spekulanti, ki določajo cene na borzi, uravnavajo te cene tako, da imajo od njih veliki dobiček. Zadolžnice so borzianom navadno blago, kot na pr. jeklo, žito in cene tega blaga se uravnavajo po množini blaga na trgu. Da je to resnica, dokazujejo zopet oglasi drugih tvrdk, ki kupujejo zadolžnice svobode. Te tvrdke kvotirajo vrednost zadolžnice svobode nad sto, le zadolžnice drugega in četrtega posojila so vredne nekaj pod sto.

Vsakdo, ki ima zadolžnice svobode, naj jih hrani, kajti če so vredne denarja za mešetarje, imajo vrednost tudi za tistega, ki jih lastuje.

V PITTSBURGHU KMALU POVIŠAJO VOZNINO NA ULICNI ŽELEZNICI.

Pittsburgh, Pa. — V Pittsburghu se kmalu poviša voznina na deset centov. Odpravljena bo voznina po pasovih in cene po pet in sedem centov.

Tako so sporočili člani mestnega odbora županu Bobecku po posvetovanju s sodnijskimi upravitelji. Povišanje voznine se izvrši najbrž v tridesetih dneh.

Ljudstvo ni seveda s tem zadovoljno in pravi, če družba bankrotirala, je to njena krivda in njen imetek naj se proda na javni dražbi tistemu, ki največ zanj ponudi. Tako ravnajo z vsako trgovsko tvrdko, ki pride na bolen. Nič boljše se ne godi kmetu, zategadel se ljudje žudijo in vprašujejo, zakaj se s cestnoželezniško družbo postopa drugače kot z drugimi bankrotirji. Če je družba bankrotirala, ni postala voznja, katero plača pasajir, ampak sedem centov, več vredna, pet ali zgodi se narobe. Vrednost je padla, kakor vrednost blaga bankrotne tvrdke, kajti vsaka tvrdka dobi kredit dokler je solventna. Z drugimi besedami to pomeni, da ima kredit, dokler plačuje svoje obveznosti in vrenost njene imovine ne presega dolga.

Po izjavi sodnijskih upraviteljev so finance družbe v zelo slabem stanju. Ustavili so plačevanje obresti na intabuliran dolg in zadolžnice. Obresti znašajo na leto \$3.600.000. Poleg bodo sodnijski upravitelji nastopili sodnijsko pot za iztiranje dolgov na raznih stranskih progah, kajti družba ni začela državnega davka, ravno tako nima denarja, da popraviti ceste, ki jih ima popraviti. Vse to govori, da je družba bankrotna in da je bankrot zakrivilo vodstvo družbe. Ta dejstva so ljudstvu znana in zategadel vprašuje, kako pride ljudstvo do tega, da bo moralo plačevati povzročeno voznino in tako pomagati družbi iz bankrota, kajti ljudstvo ni imelo svojih zastopnikov v upravnem svetu družbe, ergo tudi ni zakrivilo bankrota.

STRUPOJEDSTVO IN NJEGOVE POSLEDICE.

Še večjo nevarnost za človeštvo, kot uživanje alkoholnih pijač, tvorijo razni narkotični strupi, katerih uživanje se zelo širi po Združenih državah.

PODUK IN PREUREDBA ŽIVLJENSKIH RAZMER JE NAJBOLJŠE SREDSTVO PROTI STRUPOJEDSTVU.

Washington, D. C. — Medtem ko prohibicionisti prepevajo zahvalne pesmi in psalme, da so "uničili" alkohol, ki je po njih mnenju največji škodljivce v človeški družbi, opozarjajo pametni ljudje na drugo nevarnost, ki je mnogo hujša in nevarnejša od alkohola in ki lahko vsled prohibicije postane usodopolna za ljudstvo, ker ji prohibicija pripravlja ugodna tla za njeno razširjenje. To nevarnost tvorijo razni narkotični strupi kot kokain, morfij, opij, itd., ki jih uživajo nekateri ljudje, ker so biči, ki mogoče za trepotek podžge njih mlačne živce k delu, ali jih pa popelje v lepe sanje, da pozabijo na mizerijo človeškega življenja.

Strokovnjaki, ne prohibicionisti, ki so zadnja leta z bistri mi opazovali razširjenje strupojedstva v Združenih državah, so prišli do zaključka, da se je strupojedstvo vedno bolj širilo, čim bolj je naraščala prohibicija. Prohibicionisti mislijo to nevarnost odpraviti z ligo proti strupojedstvu. Liga je zanje univerzalno zdravilo za vsako rano, ki se prikaže na bolnem telesu človeške družbe. Če bi bilo mogoče odpraviti strupojedstvo s postavami, bi bilo že zdavne odpravljeno, kajti te postavbe so že tukaj in ni treba čakati šele na prohibicioniško ligo, da jih dobimo.

Po obstoječih postavah je vsakdo ostro, kaznovan, če ga zasadijo pri razpečavanju narkotičnih strupov, ali če mu dokažejo, da jih je razpečaval. Ali trgovina z narkotičnimi strupi nese tako lep dobiček in povzroča tako malo truda, da se najde deset ljudi, če oblastveni organi primejo enega trgovca ali kramarja z narkotičnimi strupi, ki so pri volji prodajati strupe.

Uživanje teh strupov povzroči dostikrat blaznost, navadno pa hiranje človeškega telesa.

Ali čudno je, da je v Evropi razširjeno strupojedstvo le med blaziranimi aristokrati in bogatimi postopaci, ki ne vedo na kakšen način bi zapravili zlati čas, medtem ko se v Ameriki razširja strupojedstvo med ljudskimi plastmi. Pa še nekje najdemo ljudi v Evropi in Ameriki, ki uživajo narkotične strupe. To je v ljudskih nižinah, med prostitutkami in trgovci, ki tržijo z belimi sužnicami.

Prohibicionisti ta zadnji pojav tolmačijo narobe in pravijo, da strupojedstvo ustvarja prostitutke, v resnici pa osebe postanejo preje prostitutke ali prične zabavati v te človeške nižine preden postanejo strupojedi.

Meja ok Kanadi in Mehiki je tako dolga, da jo je nemogoče uspešno zastražiti. Tukaj je ugodno polje za tihotapec, da prihaja z opijem in drugimi narkotičnimi strupi čez mejo, ki jih prodajo za dobro ceno v Združenih državah. Tihotapeci nimajo prav nobene težkoče, da pridejo s strupom v Združene države iz enostavnega razloga, ker je nemogoče mejo tako zastražiti, da bi preiskali vsakega dokeca čez mejo.

Težje je razpečavati strupe v Združenih državah. Raditega se poslužujejo prodajalci strupov najrazličnejših zvijač, da spravijo strupe v denar. Seveda postoji med prodajalci teh strupov neka solidarnost, ki jo lahko še imenujemo organizacijo, tako da se je redkokdaj zgodi, da oblastveni organi primejo prodajalca, ki razpečava strupe. Majhna množina takega strupa je vredna več do

(Dolje na 2. strani, 4. stolpec)

POŠTNA-ZVEZA Z JUGO-SLAVIJO ODPRTA.

Chicago, Ill. — Iz zveznega poštnege urada v Chicagu, Ill., smo prejeli sledeče obvestilo: Poštni uradniki so obveščeni, da vse poštne pošiljate, katere odgovarjajo poštenu zakonu Združenih držav, namenjene za Jugoslavijo, vzprejemajo v odpošiljatev. To se tiče brzojavk priporočenih kakor tudi navadnih poštih pošiljatev.

W. B. Carlie, poštni ravnatelj.

Na to opozarjamo rojake, da se daj lahko sami pošiljajo vse, kar hočejo svojem v stari kraj, ker je poštna zveza popolnoma odprta za vse pošiljate. Opozarjamo pa rojake, da naj bodo previdni, kaj bodo pošiljali, ker je arbaka vlada uvedla strogo cenzuro za vse pokrajine, katere ona smatra za "svoje" dežele.

MAJHEN PORAZ ZA PROHIBICIONISTE.

Trudili so se zmanj da zbornišni justični odsek sprejme predlogo, ki prepoveduje hraniti opojne pijače v kleti za domačo vporabo.

MORDA LJUDSTVO ZAHTEVA PREKLIC PROHIBICIJE.

Washington, D. C. — Ves dan so se trudili prohibicioniški elementi, da zbornišni justični odsek sprejme predlogo, ki ne dovoljuje ljudem v domači kleti hraniti opojnih pijač. Ves trud je bil seveda nastoj, ker je odsek z večino odklonil ta predlog.

Ta prohibicioniška želja je pokopana, toda ostale so še določbe, da bo postava precej ostra. Proti izredno ostrim določbam so celo nastopili nekateri prohibicionisti. Tega seveda niso storili, ker privoščijo ljudstvu pivo in vino, ampak ker se boje, če se lok preveč napolni, da struna prav rada poči. Kajti če bodo določbe za izvajanje prohibicije preveč ostre, se lahko dogodi, da prične ljudstvo takoj po uvedbi prohibicije zahtevati njen preklie.

ČUDNA REZOLUCIJA V LEGISLATURI.

Austin, Tex. — Legislaturnemu senatu je bila predložena resolucija, ki priporoča zvezni vladi, da v severni Mehiki postojita dve stranki, ki sta si napovedali vojno in da naj se dovoli ameriškim državljanom prodajati orožje in strelivo obema strankam: Villi in Carranzi. Rezolucija je bila odkazana odseku.

POVIŠANA VOZNINA VZROK NEMIROV.

Toledo, O. — Cestnoželezniška družba je povišala voznino za en cent in prizadeh jih bilo vsled tega povišanja do dva tisoč delavcev, ki delajo v ladjedelnici Toledo Shipbuilding kompanije. Povišanje je med delavci povzročilo silno razburjenje. Ko so sprevidniki zahtevali od delavcev cent za povišano voznino, so nastali izgredi. Dva voza sta bila prekurjena v jarek.

SENAT ZAHTEVA POJASNILO GLEDE SIBIRIJE.

Washington, D. C. — Senadni sek za zunanje zadeve je soglasno sprejel predlog senatorja Johnsona iz Kalifornije, da predsednik poda poročilo, kakšno politično stališče zavzema uprava glede položaja v Sibiriji. Predlog dalje zahteva, da se pojasni, kolikšna časa ostanejo ameriške čete v Sibiriji.

VREME.

Chicago in okolica: V soboto deloma oblačno in hladno. Severni in severovzhodni vetrovi.

PROSVETA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE
LASTNINA SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Cene oglasov po dogovoru. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnina: Zedinjene države (izven Chicago) in Kanada \$4.00 na leto, \$2.00 za pol leta in \$1.00 za tri mesece; Chicago \$5.50 na leto, \$2.75 za pol leta, \$1.40 za tri mesece, in za inozemstvo \$7.00.

Naslov za vse, kar ima stik z listom:

"PROSVETA"

2657 So. Lawndale Avenue, Chicago, Illinois.

"THE ENLIGHTENMENT"

Organ of the Slovenic National Benefit Society.

Owned by the Slovenic National Benefit Society.

Advertising rates on agreement.

Subscription: United States (except Chicago) and Canada \$4 per year; Chicago \$5.50, and foreign countries \$7.00 per year.

Datum v oklepaju n. pr. (Junija 30-19) poleg vsakega imena in naslova pomeni, da vam je s tem dnevom potekla naročnina. Ponovite jo pravočasno, da se vam ne ustavi list.

NASELJEVANJE NA KMETIJI.

V Združenih državah je še na milijone akrov zemlje, ki je prilagodna za poljedelstvo in vrtnarstvo in še nima pretirane cene. V nekaterih krajih se nahaja svet za vrtnarstvo prav blizu velikih industrijskih središč, torej v bližini trga, na katerem lahko vrtnar proda vse svoje produkte. Svet po nizki ceni za poljedelce je seveda bolj oddaljen od velikih mest, vendar pa ne tako daleč od njih, da bi bilo nemogoče prepeljati pridelek na trg in ga prodati z dobičkom. Kljub temu pa vidimo, da se tujezemski delavci ne selijo na kmetije, pa tudi ne kupujejo sveta blizu velikih mest, da ga spremene v cvetoče vrt, dasi ravno so v starem kraju zrastle na kmetiji in so pričeli delati šele v Ameriki v industriji.

Kaj je temu vzrok?

Vzroki so različni, toda navažnejši so tele:

Zemljiščni sleparji so večkrat osleparili tujezemske delavce za težko prislužen denar.

Agentje tujezemskih vlad obljubujejo tujezemskim delavcem zlate gradove, če se vrnejo po sklenjenem miru v stari kraj. Tako je na pr. neki tak agent pripovedoval slovenskim delavcem v Ameriki, da bo vsak delavec, ki se vrne domov, dobil kos zemlje, par "voličkov" in plug. Govoril je, kako bodo razstili veleposestnike, če slovenski delavci delajo za jugoslovansko monarhijo in se vrnejo po sklenjenem miru. Tako, kot je ta agent tujezemske vlade vabil slovenske delavce domov in jim slikal nebesa, ravno tako agitirajo agentje drugih tujezemskih vlad, da zgrabijo delavce v Evropi, ki se nahaja s splošnega gospodarskega vidika v zelo slabem položaju.

Tujezemski delavci niso poučeni, kje se naj naselijo, da bodo imeli uspeh, če se posvetijo poljedelstvu in vrtnarstvu.

Pred vojno so se v vladnih krogih premalo brigali, da pridobijo tujezemske delavce za naseljevanje na kmetiji.

Našteli smo le nekaj vzrokov, zakaj se tujezemski delavci ne selijo na deželo in ne izvršujejo tistega poklica, ki so ga izvrševali doma.

Ameriška vlada se zadnja leta pošteno trudi, da popravi, kar so zamudile druge vlade pred njo. Ustanovila je vladne informacijske biroje, ki nimajo le naloge, da obvestijo tujezemske liste o važnih vladnih zaključkih, ampak da tudi svetujejo na kakšen način si lahko tujezemski delavci izboljšajo svoj položaj v Ameriki. Med take nasvete pa spadajo tudi navodila za naseljevanje tujezemskih delavcev na farmah.

Da se izdelajo navodila za naseljevanje tujezemskih delavcev je treba, da nekdo izdela ta navodila in tako obudi zanimanje med tujezemskimi delavci za naseljevanje na kmetiji. Ali ta navodila se morajo večalimanijemati z duhom naroda, h kateremu pripadajo delavci, v katerih hočejo obuditi veselje do vrtnarstva in poljedelstva. Izdelati je treba načrte za naseljevanje v tako razumljivi obliki, da jih razume preprost delavec in se vtisnejo v njegove možgane. Da se izdelajo taki načrti, je treba posvetovanj ali enket, na katerih razlože tisti, katerim tujezemski delavci zaupajo najpripravnější načrt za naseljevanje.

Kdo je vpoklican, da skliče tako enketo ali posvetovanje?

Na drugem mestu smo omenili, da je vlada ustanovila tujezemske informacijske biroje, da seznanjajo tujezemske delavce z zaključki vlade in jim svetujejo v vseh zadevah, ki so tičeje njih. Za slovanske delavce v Ameriki je merodajen jugoslovanski biro, ki je del vladne informacijske službe za tujezemske jezike.

Naloga tega odbora bi bila, da skliče enketo slovenskih časnikarjev in predsednikov podpornih in političnih organizacij, katerim je res nekaj na tem ležeče, da slovenski delavci ne sedejo na limanice raznim agentom, ki jim prepevajo krasne pesmice, kako udobno življenje imajo delavci v starem kraju in da bo stari kraj po končani vojni dežela, v kateri se cedita med in mleko. Na tako enketo se lahko povabijo vsi, katerim slovenski delavci zaupajo, da bodo skušali rešiti vprašanje naseljevanja na farme pravično in pošteno in brez koristi za svoj žep.

Taka enketa bi bila prvi korak, storjen za naseljevanje slovenskih delavcev na kmetiji, ki bi ga s srcem po-

zdravili slovenski delavci, katerim se je že zdavnej pristudilo garanje v industriji. Položen bi bil temelj za nadaljnje delo.

Ali čas beži, in če se jugoslovanski biro ne požuri s sklicanjem enquete, se bo pričel valiti tok tujezemskih delavcev v Evropo, katerega ne bo več mogoče ustaviti, ker bo prepozno.

DOPISI.

New Kensington, Pa. — Glede delavskih razmer nimam poročati kaj posebnega. V tukajšnjih tovarnah delajo uslužbeni od 4 do 5 dni v tednu. Plača nikakor ne zadostuje za življenske potrebe, ker so cene vedno višje in je vsaki dan dražje.

V tukajšnjih premogokopih je bil nedolgo tega štrajk za priznanje rudarske organizacije. Ker so bili vsi rudarji solidarni so radi tega izvojevali zmago in premogarska družba je priznala organizacijo. Toda premogorovi obratujejo bolj slabo, od 3 do 4 dni v tednu. Seveda plača je odvisna od prostorov in od delavca ter od milosti predelavca ter tehtničarja.

Na društvenem polju ne moremo zaznamovati nobenega posebnega uspeha in to radi tega, ker v tukajšnji naselbini nimamo nobenega podpornega društva. Toda ne sme se misliti, da tukajšnji rojaki ne pripadajo nobeni podporni organizaciji. Do malega vsi spadajo k raznim društvom SNPJ v bližnjih naselbinah.

Kakor čitam v raznih dopisih in vesteh iz raznih slovenskih naselbin, se fanti zelo zanimajo za zakonski stan. Toda v tukajšnji naselbini se tega ne opazi in radi tega so nekatere slovenske devojke žalotne; večno pričakujejo kedaj pride kakšen ter jih popelje v zakonka nebesa.

New Kensingtonski žvrgolin.

Springfield, Ill. — Ako se ne motim je bilo že nekoliko poročano o veselici, katero je priredilo tukajšnje pevsko društvo. Te veselice so se udeležili tudi pevec iz Lincoln, Ill. Vsa čast jim za to poštvovalnost.

Krasno se je razlegala mlado neč slovenska pesem v prosti naravi in vsakdo, kdor se je udeležil te veselice ter poslušal slovensko pesem, je za nekaj trenutkov pozabil svoje gorje ter bil v duhu v starem kraju, kjer se vsepovsod razlega krasna slovenska pesem. Duša poleti v one kraje, kjer smo privikali čuti te glasove ter letati brezskrbno po logih. In ti glasovi se ponavljajo v tujini. V srce pa zaboli vsakega zavednega Slovence, ko čuje krasno pesem "Triglav moj dom..." ko pomisli kako poželjivo stezajo grabežljivi italijanski aneksisti po naših najkrajših slovenskih pokrajinah ter jih hočejo nam iztrgati. To bi bila največja krivica, katera bi se prigodila celemu slovenskemu narodu.

Lepo so se tudi razlegali mlodoneči zvoki glasov tamburice, na katere so udarjali tamburaši. Tamburaški zbor sestoji iz rodbin Ružič — Batkovič, kateri vsi so izvršni tamburaši in igrajo s čustvom. Ako gledaš 15letnega fanta udarjati na tamburico dozeva se ti, kakor bi čutil, kaj se godi v domovini njegovih pradedov tako zamišljeno in tiho igra. Žal, da se neposveti ti krasni god bi več slovenskih mladenčev in mladenk. Nekaj krasnega je gledati slovensko mladino pri domačih prireditvah. Radi tega pozivljam, ne učimo naše mladine zaničevati naš jezik, naše lepe domače običaje. Učimo jih našega materinega jezika, učimo jih spoštovati naš mlodoneči slovenski jezik ter naše lepe narodne običaje. S tem jim bomo vepili spoštovanje do nas in našega naroda, iz katerega izhajajo. Kajti kdor zaničuje svoj materini jezik, zaničuje tudi svoje stariše.

Veselica se je zaključila pred časom. Dozeva se mi, kaj da bi se vse zarotilo proti ubogemu delavcu in tako menda tudi nebo. Kajti prišla je nevihta in dež se je ulil kot iz skafa. Mi pa da ko že mokri smo leteli, kolikor so nam pripušale noge. Posebno neprijetno je bilo za goste iz Lincoln, Ill., ker so morali iti mokri na poulično električno železnico. Mislim, da se bodo dolgo spominjali zadnjeg "mokrega" piknika v Springfield, Ill.

Neka stara ženica, Bog ji grehe odpusti, se je izrazila, zakaj ne molijo brezverci in prav jim je.

Zadnji torek, 24. junija se je vršila slavnost vsem vojakom, kateri so se povrnili srečno domov iz armade Strica Sama.

Slavnost se je vršila v Washington Parku. Navzočih je bilo nad tisoč ljudi vseh slojev. Opazilo se je dame v svili in baržunu. Vse je bilo veselo in radostno. Ko so se ljudje najbolje zabavali, prihrula je zopet nevihta in dež je pričel padati kot za stavo. Sedaj sem pa jaz rekla, prav nam je; zakaj pa ne molimo, ko smo se vračali do kože premočeni domov.

Ali so bili tudi vsi oni tisoči brezverci?

Slovenka.

Barton, O. — Nekako čudno se mi vidi, da ni nikdar iz tukajšnje naselbine nobenega dopisa v slovenskih časopisih. Mendar je vzrok temu, ker delamo vsaki dan in vsakdo kdor pride domov je utrujen in se raje vleže v senco ter prebira, kot pa da bi kaj napisal. Med te se tudi jaz prištevam. Kakor hitro pridem domov, takoj vzamem časnik v roke, vlečem se v senco ter pričnem prebirati.

Pogledam pa vse rad in nič ne prebiram, ker vem, da se tu in tam vedno najde kaj zanimivega. Zadnjič sem dobil v roke tudi "Ave Mico" in kot radoveden človek, ki mora v vsako stvar vtakniti svoj nos, sem jo pregledoval, kje bi našel kaj zanimivega. (Toda ni treba misliti, da sem naročen na ta "nabožni list"). Ne, nimam denarja za take stvari, ampak staknem jo včasih tu in tam.) In v resnici opazim nekako zmašilo, v katerem se neka duševna, reva zaletuje zopet v milijondolarski sklad, kateri tako hode naše "ljube" monarhiste in kraljevaše z Mike Cigarom po vrhu. Le poslušajte, kaj piše "Ave Mico": Naši rdečkarji so nabrali "milijon". Kdo bo pa od tega kaj videl? Ej, rdeči kostrunčki, ki ste žrtvovali, ne boste ga videli več belica. Vendar, to pa ni "mrtva" roka. Dalje piše, da je Chicagoški škof razglasil, da bo delal velikansko stavbo, katere bo stala \$100,000. In sedaj vprašam kdo bo pa to plačal? Rdečkarji? Mislim, da ne. Njih pobožne ovčice in rmeni kostrunčki. Škof gotovo ne s svojimi "žulji". Tem "gospodom" je na poti samo milijondolarski sklad.

Napada slovenska dekleta ter jih psuje, da naj jih bo sram, odpadnice rdečkarice. Toda kolikor je meni znano, so vse "rdečkarice" za sto odstotkov bolj poštene, kot pa one, katere se zbirajo po zaduljih cerkvenih dvoranah in drugih "svetih" lokalih. O tem imamo še iz starega kraja dovolj vzgledov od raznih "marijinih družbareh". "Rdečkarice" so zvečer doma, dočim vaše ovčice gredo zvečer v cerkev in do se popolnoma stemni pa po ulicah kot Jaka Štrigel od devete do dvanaajste ure po noči. Torej, katere so potrebne poduka? Škoda, da jaz nisem dekle, bi že drugače naredil radi takega obrekovanja in posovanja. Za sedaj pa nič drugega ne privoščim, kot da bi kmalo prišla "flu" k Ave Mici, ter jo pobrala. Menda ne bo dolgo, ker kakor namigujejo uredniki in za božjo voljo prosijo pomoči v obliki darov, ne bo mogla dolgo hoditi po svetu ter obrekovati in zasramovati poštene ljudi. Jaz upam, da skoro pride izpreobrnjenje grešnikov.

Baron iz Bartona.

Rock Springs, Wyo. — V tukajšnji naselbini so delavske razmere bolj slabe in premogokopi obratujejo od tri do štiri dni v tednu. Zasluzek nikakor ne odgovarja sedanjim draginjam življenskih potrebščin, posebno še ne, ako mora človek delati za dva in kupovati razne živila. Tako se je meni prigodilo, ko sem pečal z nekim "tovarišem", kateri je bil toliko dobrosrčen, da je jedel pri meni. Ko bi pa morala imeti račun se pa še poslovi ni dostojno, ampak kar na tihem se je "premuhal". Radi tega ga uljudno vabim, da me pride obiskat in da bodeva skupno napravila račune in jih tudi skupno poravnala.

Meni se vidi neumno, delati za dva, ker se človek sedaj sam komaj preživi. Že sam ve koga imam v mislih.

Nekateri pečlarji so se tudi naveličali sami pečlariti in radi tega si iščejo družice-pečlarice in skupno pečlajo. Seveda imamo potem včasih "luštne" čase.

Frank Božič,

box 604, Rocks Springs, Wyo.

Staunton, Ill. — Prosim one čitatelje "Prosvete", da mi sporoče, kateri so iskali druge državljanske papirje in ki imajo svoje žene v starem kraju, ako jih je sodnik, kateri jih je izpraševal, kaj vprašal, kje imajo svoje žene in kedaj, da jih nameravajo dobiti sem.

Kajti, kakor so mi pripovedovali rojaki, kateri so iskali druge državljanske papirje še pred vojno, tukajšnji sodniki ni hotel onemu dati državljanskih papirjev, kdor je imel svojo ženo v starem kraju.

Jaz bom namreč delal izpit za državljanske papirje približno september in bi bil rad na jasnem glede tega in kak odgovor moram dati sodniku, da bo zadovoljen z njim.

Zelo bom hvaležen vsakomur, kdor mi sporoči o tem.

Math Vucich,

box 17, Staunton, Ill.

LISTNICA UREDNIŠTVA.

Nick Triller, Buena Vista, Pa.

Kolikor se dosedaj razvidi iz omenjene predloge, se namerava omejiti naseljevanje na sovražne inozemske delavce. Pod tem imenom se razume delavce iz prejšnje Avstrije, Nemčije, Turčije in Bolgarije. Razumno, da bo ta predloga, ako bo sprejeta, detajlirana in natančno navedena imena onih držav, iz katerih bo omejeno naseljevanje delavcev. Dosedaj še ni nič gotovega.

PREDSEDNIK ČESTNOŽELEZNIŠKE DRUŽBE OBOŽEN VLOMA.

St. Louis, Mo. — Robert McCullough, predsednik čestnoželezniške družbe, je obtožen vloma in tatvine. Obtožnica mu očita, da je sodeloval pri vladu in tatvini dne 15. junija 1918, ko je bila ukradena petica za splošno glasovanje proti kompaniji.

V pisarniških prostorih "Lige za splošno glasovanje" je bila dne 15. junija 1918 razstreljena jeklena blagajna in iz nje ukradena petica za splošno glasovanje. Neki Jackson je izpovedal, da je na ukaz McCullougha izdelal načrt za vlom in da je McCullough privedel tri profesionalne vlomilce iz Chicaga v St. Louis, da izvrše vlom.

FRANK POLK JE POSTAL PODTAJNIK.

Washington, D. C. — Predsednik, je imenoval Frank Polka, svetovalec v državnem departmentu in sedanjega izvršujočega tajnika državnega departmента, podtajnikom državnega departmента.

ROPARSKI MORILEC OBDOJEN NA ELEKTRIČNI STOL.

New York, N. Y. — Porotniki so spoznali krivim umora prve vrste Gordon Fewett Hambyja, ki je pri roparskem napadu na banko v Brooklynu umoril dva bančnika uslužbenca.

Porota je potrebovala komaj eno uro, da se je zedinila na pravorek. Hambyja čaka po pravoreku porote električni stol.

Jetniške oblasti so izredno zastražile roparske morilce, ki je izjavil, da rajši pogine od krogle zadet na begu, kakor da gre na električni stol.

OGENJ V RUDNIKU.

Fairmont, W. Va. — V rudniku Consolidation Coal kompanije je nastal ogenj, ki je napravil za več tisoč dolarjev škodo v glavnem vhodniku.

VARNOSTNE PRIPRAVE PROTI LINČANJU.

Martinsburg, W. Va. — Tukaj je pričela obravnava proti zamoru Hugh Fergusonu, ki je obtožen, da je napadel mrs. E. Zimmermanovo. Okrajne oblasti so zaprisle štirideset posebnih stražnikov, ki bodo stražili sod-

nijsko poslopje, dokler traja obravnava. Poleg je došlo tudi večje število stražarjev iz državne kaznilnice, da se zabrani vsak pokus linčanja.

Fergusonu so hoteli linčati takoj po njegovi aretaciji, toda linčanje ni posrečilo, ker so oblastveni organi odločno nastopili proti čestni družini.

DEŽEVNI NALIVI SO POŠKO DOVALI ŽELEZNIŠKO PROGO.

Evansville, Ind. — Hudi deževi naliivi so izpodpluli na več mestih prigo Ohio Valley Railway kompanije. Promet je bil ustavljen skozi več ur, dokler niso za silo popravili železniške proge. Prejeto polje je bilo popolnoma poplavljen in na nekaterih krajih je voda odnesla snope, kajti farmarji so se pripravljali za nalatje, ko je pričel liti dež kot iz skafa.

TRGOVCI S PREMOMOM PRELOMILI PROHIBICIJSKE POSTAVE.

Detroit, Mich. — Tukaj so bili obtoženi William J. Weed in Oscar Kinknecht, ki tržijo s premogom, da so uvažali opojne pijače v prohibicijski teritoriji. Zapičeni so bili trije železniški vozovi, naloženi s premogom, v katerih je bila opojna pijača pod premogom.

ŽENIJSKI BATALJON SE Vrne IZ RUSIJE.

Washington, D. C. — Po poročilu, ki ga je prejel državni departmēt od ameriškega konzula, je ameriški ženijski bataljon štev. 310 zapustil Arhangelsk.

ROP PRI BELEM DNEVU.

Detroit, Mich. — Štirje banditi, oboroženi s samokresi, so vstopili opoldne v državno banko v River Rouge in jo oropali za pet tisoč dolarjev.

NEVARNI TATOVJI PRIJETI.

Buffalo, N. Y. — Zvezni uradniki so aretirali še tri osebe, ki so zapletene v zaroto, ki je imela namen oropati ameriški ekspres za blago v vrednosti dve sto tisoč dolarjev. Nekaj trgovcev, ki prodajajo divjačino in ribe so aretirali prejšnji dan, ki so pa bili kasneje izpuščeni, ko so položili porokstvo.

Osebe, ki so bile aretirane, so obtožene, da so se dogovorile, da ukradejo za pet in dvajset tisoč dolarjev gumijastih avtomobilskih obročev.

IZSILJEVALCI POD OBOŽBO.

Delphi, Ind. — Veleporota je obtožila več prominentnih meščanov, ker so hoteli s koruptivnimi metodami prisiliti nekatere ljudi, da kupijo zadolžnice zadnjih dveh posojil svobode. Obtoženi so: J. L. Shanks, bančni predsednik Camdensu, Arthur Ritchey, tovarnar in bivši kandidat republikanske stranke za okrajnega auditorja, Bud Sinks, Fred George, Edward Cripe in Gill Patty. Zadržani štirje igrajo veliko vlogo v lokalni demokratični stranki.

Obtožnica jim očita, da so poneli obiskali neke Dunkarde in jih prisilili, da so podpisali posojil svobode. Pri tem so jim grozili. Hišo Henry Wisn so namazali ponoči z barvo. Tako so ravnali tudi s hišo Daniel Muselman. Rev. Henry Leedyju so odrezali lase in brke, ker ni hotel kupiti zadolžnic svobode.

Najet je poseben javen tožitelj, ki je poznan kot najboljši advokat v tem okraju.

STRUPOJEDSTVO V ZDRUŽENIH DRŽAVAH IN NJEGOVE ZLE POSLEDICE.

(Nadaljevanje s 1. strani.)

larjev in prodajalec ga ni treba nositi v veliki posodi, ampak ga lahko skrije skoraj v dlan, ko ga preiskujejo oblastveni organi po strupih.

Kaj je najboljša odpomoč proti uživanju strupov? Poduk in življenske razmere v človeški družbi je treba preurediti tako, da ne bo nihče imel potrebe pomirjevati in ublaževati svojih živcev z narkotičnimi strupi. To so zanesljiva sredstva, ki prinesejo zanesljivo odpomoč, katere ne more prinesiti nobena prohibicijska liga.

Nevarnost boljševizma in kako pomagati Rusiji.

(Konec.)

Boljševiki so s svojimi nerodnimi agrarnimi zakoni zanesli razredni boj med kmeti in dosegli opozicijo Marije Spiridonove in levega krila socialnorealnacionarne stranke. Odvzeli so volilno pravico trgovskim in posestniškim slojem, katerih je okrog 7% ruskega prebivalstva in obenem so zaplenili posestva teh slojev. Po mojem mnenju je to nepravilno. Pozneje, ko so zavezniki pričeli z ofenzivo proti njim in ko je bil Lenin parkrat napaden z orožjem, so boljševiki za nekaj časa uvedli ideji teror.

Nevarnost boljševistične teorije leži tudi v tem, ker leninisti v zločinu lahko čutijo, da imajo ravno tiste pravice kakor pošteni in delavni ljudje. Človek se mora zavedati, da je s koristnim in konstruktivnim delom si more pridobiti uglednosti življenja. Lenin sicer poziva v svoji knjigi "Sovjeti pri delu" leninisti, da se morajo oprijeti konstruktivnega dela, toda rli ne dajejo njegove teorije v praksi potuho leninizmu? Ali morejo boljševiki dobiti zmogljive voditelje in obdržati proizvajanje potrebnih? — Ker verujem v Boga in v Kristusove nauke, sem prepričan, da se boljševizem ne more obnesti zato, ker je čist materializem. Iz teh razlogov sem nasproten boljševikom.

Na drugi strani sem zopet prepričan, da se z lažmi, kot je "socializiranje žensk" in da sta Lenin in Trocki "nemška agenta", ne bo boljševizem nikdar pobit. 15. marca t. l. sem objavil dokaz v "Independentu", da je "socializiranje žensk" v Rusiji grda laž. Katarina Brečkovaška in Harold Williams v Londonu sta tudi izjavila v tisku, da je ta stvar izmišljena. Boljševiki umori, posebnost "Jermenevski masakr", so tudi silno pretirani. Med boljševiki mi vojnim vjetniki, ki so bili v zavezniških rokah in onimi, ki so jih vjeli boljševiki, je velika razlika. Ameriški vjetniki v sovjetski Rusiji so imeli svobodo in za delo so prejeli dnevno mazo. Zadnji tajnik Y. M. C. A., ki je pustil Moskvo v decembru t. l., je dejal: "Danes je ženska, ki gre o polnoči po ulicah Moskve, bolj na varnem, kakor je v Londonu ali v New Yorku. Željeznice obratujejo redno, gledališča in cerkve so odprte in mnog etovarne obratujejo."

Politična oblast sovjetske vlade temelji na volitvah v strokovnih skupinah in ne po geografskih enotah kot v Ameriki. Vsaka stanovska skupina izvoli svoje delegate: tovarniški delavci izvolijo svoje, rudarji svoje, kmetiči dnuarji svoje, zdravniki svoje in Vsaka delavska ali profesionalna stroka, ki je organizirana in ki služi republiki ima pravico voliti delegate. Sovjeti v vaseh in mestih pošljejo delegate na vsesrski kongres. Ko je zboroval četrti kongres v Moskvi 15. marca 1918, je bilo navzočih 1084 delegatov, ki so se po strankah delili na sledeči način: 732 boljševikov, 238 levskih socialnih revolucionarjev, 24 unionistov, 24 desniskih socialnih revolucionarjev, 18 nepolstranskih, 16 mednarodnih socialnih demokratov, 15 centralističnih socialnih revolucionarjev, 14 anarhistov in 3 socialistični demokrat je iz Ukrajine. Polkovnik Raymond Robins, načelnik ameriškega Rdečega križa v Rusiji, je imel v svoji posesti poverilnice vseh teh delegatov, več kot 18 ur in predložil jih je dvema kompetentnima Rusom, ki sta nasprotujala boljševikom, ki pa sta izjavila po strogem pregledanju poverilnic, da so delegate pravilni zastopniki vsih delov Rusije od Vlačiv do Odesa.

Sovjetski vsesrski kongres izvoli centralni izvrševalni odbor, ki postane od kongresa do kongresa in je glavna oblast sovjetske vlade. Ta odbor menjuje 18 ljudskih poverilnikov (komisarjev), ki sestavljajo kabinet. Med temi osebnostmi tudi poverjenika sta dares Lenin in Trocki.

Centralni izvrševalni odbor Zlatne diademe v tednu Zlatovojne je prišel v mesto in večkrat bil na vseh. Sedaj se spominjam do nekega Leninskega govora, ki ga je govoril pred časom, ko je bila slaba obdobja, da se pošlje v Moskvo nemška vojska, strahla vlad umora poslaničnega Nemcega.

grofa Mirbacha. Lenin je v dotičnem govoru silovito napadal kajzersko Nemčijo in pozival odbornike, da sklenejo, da se oboroženo Nemec nikdar ne prikaže v Moskvi. Sklep je bil sprejet soglasno in med grmečim aplavzom in pozneje je bil objavljen na plakatih, ki so bili nabiti po vsem mestu.

Amerika mora zdaj odločiti, kako bomo pomagali Rusiji. Predsednik Wilson je rekel, da "v pomoč napram Rusiji se pokaže naš prijateljstvo". Vzlic temu, da je še nekaj tisoč naših vojakov v boju z boljševiki, je bilo oficijelno povedano, da je zavezniška oborožena intervencija mnogoča in vsled tega je ne bomo vpoštevali.

Načrt, da pomagamo z orožjem in strelivom vsaki oboroženi stranki v Rusiji, ki je v boju z boljševiki, in da pripoznamo Kolčaka, je vzbudil široko zanimanje. To pomeni, da bomo pomagali vsakemu generalu brez ozira, kako slab je, kot je na primer Manerheim na Finskem, ki je bil v zvezi s kajzerjem in ki je pozval nemške čete na Finsko. Kaj sledi iz tega? Čitajmo "Leslie's Weekly" z dne 8. februarja t. l., kako so Rusi in Nemci postrelili vse ruske in finske boljševike, ko so vzele Helsingfors. Pravijo, da je bilo umorjenih 2000 oseb. Tajnik Y. M. C. A., ki je nasprotnik boljševikov in kateri je bil v Kazanu ob času, ko so to mesto osvojile protiboljševske čete, piše, da so "bele čete" izvršile več umorov in večje brutalnosti, kot je kdaj kdo videl za časa boljševiške vlade v mestu. Ko so dva meseca pozneje boljševiki zopet reokupirali mesto, ni omenjeni tajnik videl nobenega masševanja za strašne umore, pač pa je sovjetski poveljnik izdal naredbo: "Vojak, ki brez dovoljenja stopi v katerikoli hišo, bo ustreljen."

Ako bomo torej dajali orožje vsem tistim, ki nasprotujejo boljševikom, ali ne bomo s tem povzročili, da bo ubitih in brutalno mučenih na tisoče nevednih kmetov in delavcev? Mogoče bo še slabše. Kolčak v Sibiriji je ukazal zapreti in deloma pregnati na tuje pravilno izvoljene člane ustavodajne skupščine. Kerenskij je proti temu, da bi zavezniki pomagali Kolčaku. Boljševiška vlada je uvedla strogo prohibicijo, toda Kolčak je oživil v Sibiriji kupčijo z grozno vodko (žganje), od katere je prejel samo v enem mesecu več milijonov rubljev davka. Vsak pošten Američan, ki se te dni vrne iz Sibirije, pravi, da je nezadovoljnost napram Kolčaku vsak dan večja med Sibirci. Socialni revolucionarji prestopajo v boljševiški tabor rajši, kakor da bi podpirali Kolčakov režim. Zavezniški zastopniki, ki so videli, kaj počenja Kolčakove odrede v Harbinu, izjavljajo: "Če bi mi bili Rusi, bi bili boljševiki." In kdor prečita strašno poročilo o mrtvaškem vlaknu v Sibiriji, ki je bilo objavljeno v aprilski številki "American Red Cross Magazine", tedaj ve, da je strahovlada v Sibiriji večja in strašnejša, kakor je kdaj bila v boljševiški Rusiji.

Edina pomoč Rusiji je, da se odpravi blokada in da se odpre trgovina z Rusijo. Dokler je Rusija blokirana in dokler pomagamo z orožjem in strelivom oboroženim nasprotnikom sovjeta, toliko časa imajo voditelji v Moskvi popolno pravico, da zvrnejo vse odgovornosti za mizerijo v Rusiji na zaveznike in na nas. Kakor hitro pa odpravimo blokado in umaknemo vsako oboroženo pomoč, tedaj pade vsa odgovornost na Lenina in Trockija. Ako ne bosta mogla organizirati industrije po njihovi načrti in nasititi ljudstva, tedaj se ne bosta mogla več izgovarjati za druge in rusko ljudstvo bo sprevidelo, da je zapeljano. Tega ne pravim samo jaz, temveč ravno te besede je izrekel Aleksander Burkenheim, podpredsednik vse ruske unije konsumnih organizacij Burkenheima so boljševiki striktno zapeli, zato je ne more biti njihov prijatelj. Vse pomožne organizacije, ki so imele svoje misije v Rusiji, imajo izkušnje, da se v Rusiji lahko deluje in pomaga ljudstvu pod boljševiškim režimom. Zato je moje mnenje, da bi se morale ameriške enote Rdečega križa in Y. M. C. A. takoj vrniti v Rusijo.

Vsi oni, ki poznajo boljševike le od daleč, priporočajo bajonete in kroglice vsi oni pa, ki so bili v Rusiji in ki poznajo boljševike od blizu, ki so z njimi jedli, spali in se vozili z njimi na vlakih, pripovedujejo prijateljsko roko in izobrazbo nevednih ruskih milijonov. Če

lo pisatelj Gorkij, ki je sprva nasprotoval boljševikom, danes sodeluje z njimi v vladnem oddelku za izobrazbo in apelira na Ameriko, da jih naj podpiramo.

Kaj bomo storili? Ali naj posnemamo brutalno nemško silo in pomagamo z izvažanjem orožja in streliva, ali naj sprejememo demokratično metodo in pomagamo ruskemu narodu z izobrazbo in drugimi mirovnimi sredstvi?

Kakor se Amerika odzove na to vprašanje, tako bo dokazala svoje prijateljstvo do Rusije.

Iz življenja slovenskih gozdarjev v južnih državah Amerike.

(Po lastnih doživljajih spisal Fr. Troha.)

(Dalje.) Vso obleko, orodje, kuhinjsko posodo in živež in sploh vse, kar so imeli v koči. Na nek neznan način se je koča vnela ter pogorela do tal. Ostali smo berači in v pravem pomenu besede. Radi tega smo odšli v bližnjo naselbino, kjer so nakupili nekaj najbolj potrebne obleke in nato so brzojavili gospodarju, kaj se je pripetilo. Drugi dan je takoj prišel ter nam začel prigovarjati, da naj gredo nazaj na delo. Drugi so odšli, jaz sem pa zahteval svoj račun ter prišel sem.

Ostali smo vsi skupaj ter čakali, kdaj se nas kdo usmili ter nas vzame v delo. Nekega dne pa pride k nam nek predelavec ter nas vpraša, ako smo pripravljeni iti delati za neko veliko lesno trgovino, katera išče delavce. Njegov gospodar ima jako lepe hrastove gozdove in ne more dobiti delavcev. Razumno, vsakdo bi šel rad, ako bi imel potrebno vsoto denarja, da bi lahko nakupil potrebne stvari. On nam je preskrbel vse potrebno ter smo se drugi dan odpeljali v Georgijo. Vozili smo se skozi bombažne nasade in radi tega je bila cela okolica jako lepa.

Po dolgi vožnji sem in tja smo dospeli v gozd, kateri je bil nam odmerjen. Razprostiral se je ob veliki reki in radi tega nismo bili nič kaj veseli, ker smo se bali povodnji. Toda gospodar je nam odgovoril, da se nam ni treba bati povodnji do smrti.

Ogledali smo si naprej gozd in vsa okolico, poiskali primeren prostor za kočo in nato naredili ogenj ter skuhali večerjo ter pripravili ležišče na prostem, ker je bilo že prepozno, da bi pričeli z gradnjo koče.

Drugi dan smo najprej pričeli graditi kočo in nato pa podirati hraste ter tesati določeno. Ker so bila debla ravna ter so se lahko cepila, smo upali, da bomo dobro zaslužili. Začetek je bil dober.

Med tem časom sem pa zopet obšel in vse kosti so me pričele tako boleti, da sem se komaj premikal. Radi tega sem šel k zdravniku ter ga vprašal za svet, ker sem se bal, da bi ne dobil kake nevarne bolezni. Zdravnik mi je pojasnil, da nimam nobene nevarne bolezni, da imam samo vso kri polvarjeno in da opravljam prenaporno delo.

Povedal sem predelavcu in ga vprašal, ako ima kako lažje delo za me, ker mi je zdravnik rekel, da ne smem opravljati tako težkega dela. Dobil sem službo voznika, da sem prevažal določeno iz gozda na postajo. Pri mojih prejšnjih tovarniških sem bil dva tedna in nato me je pa predelavec prestavil v drugi kraj, kjer sem dobil tovarniško inšicirano kolesa. Angleža. To delo se mi je še nekoliko dopadlo in tudi ni bilo prenaporno. Hrano sva imela pri drvarjih in tudi stanovala pri njih.

Pot, po kateri sem vozil, je držala mimo prijaznih farm in večkrat me je ustavil kak farmar ter se pričel razgovarjati z menoj. Edino težavo pri tem mi je delalo neznanje angleškega jezika, katerega sem bil le malo zmožen. Najbolj sem bil jezen takrat, ko sem se pogovarjal s kako deklico, ker se nisem mogel dovolj pogovoriti z njo.

Ogledal sem se napotiti okrog po farmah in večkrat sem bil povabljen v kako farmarsko hišo, kjer so me pogostili in si na ta način dobil precej prijateljev, posebno še med farmarskimi deklicami.

(Nadaljevanje prihodnjik.)

Z ognjem in mečem.

Zgodovinski roman.

Polski spisal Sienkiewicz. — Poslovenil Podraski.

Nadaljevanje.

Ko dospelo prvi trije preganjalec prežnikoma navstrice, zagromita naenkrat dva strela in takoj je Volodijevski kakor ris skočil sred ceste ter posekal tretjega, ki je še ostal na konju. Zagloba je komaj vtegnil priti k zavesti, ko Volodijevski, dovršivši svoj posel, zapove znovi:

"Naprej!"

Zagloba si ni dal dvakrat ponavljati naročila. Zopet sta dirjala naprej po cesti, kakor dva volka, katera preganja tropa besnih psov. Preganjalec, dospevši k pobitim tovaršem, so spoznali, da ti volkovi znajo vgrizniti na smrt, torej ustavijo konje, čakajoč še ostalih tovaršev.

"Vidite gospod!" reče Volodijevski. "Vedel sem, da se ustavijo."

Toda kratka zamuda preganjalec ni zmanjšala nevarnosti beguncev. Tatarji so kmalo zopet zdirjali za njima, samo ne posamezno, marveč celi tolpi. Pa konja beguncev sta bila strahno utrujena in njun dir je oslabeval čimdalje bolj. Zlasti konj gospoda Zaglobe, noseč na hrbtu tako obilno težo, spotaknil se je zopet enkrat, dvakrat — in staremu plemiču so vstajali lasje po koneu, kar jih je še imel na glavi, ko je premišljeval, kaj se zgodi, če se mu spotakne do dobrega ter pade.

"Oh, gospod Mihael!" Najdražji moj Mihael, ne zapuščaj me samega!" kliče ves olupan. "Zagotavljam vas, da se to ne zgodi!" odvrne mali vitez.

"Da bi tega konja volkovi..."

Še dokončal, kar mu prileti prva pšica mimo ušes; zanjso so jele brenčati in sčati druge kakor brenčaji in čebele. Ena je letela tako blizu, da je drgnila s klinom ob uho Zaglobovo.

Volodijevski se obrne znovič ter ustroji dvakrat iz samokresa na preganjalec. V tem trenutku se Zaglobov konj spotakne tako močno, da se je skoro z nosnicami dotaknil zemlje.

"Za Boga živega, konj mi pada!" zakriči plemič s presunljivim glasom.

"Raz sedla in v hosto!" zapove Volodijevski.

V tem trenutku skočita oba s konj in takoj jih je nekoliko poskakalo s konj ter hitelo za beguncema v gozd.

Zagloba so odbile veje čapko z glave ter bile ga po licu, grabile ga za župan, toda plemič je bežal, kakor bi mu gorelo za petami, kakor mladenič. Večkrat je padel, pa vstal znovič ter bežal še urneje sopoč kakor kovaški meh. Naposled se je prekotatil v globoko jamo ter opazil, da v njej izpleza, ker so ga zapustile moči popolnoma.

"Kje ste, gospod? vpraša potihoma Volodijevski.

"Tukaj v jami! Izgubljen sem; reši se s gospod Mihael!"

Toda Volodijevski brez pomisleka skoči jamo ter zatisne z roko usta Zaglobi.

"Tiho! nemara naju zgreše. Pa tudi brna se bova."

Med tem so dospeli Tatarji. Nekateri so šli res dalje, mence, da sta begunca zbežala naprej; drugi pa so šli počasi, tipajoč po drevesih ter ozirajoč se na vse strani.

Begunca sta pridrževala sapo v prsih.

"Naj le kateri notri pade", misli si obupu Zagloba, "pa smo skupaj!"

Kmalo so se jele razspavati na vse sili iskre. Tatarji so začeli kresati ogenj!

Pri blešku isker bilo je moči opaziti divje obraze z naduhlimi lici in napetimi ustami, v katerih so držali tleče gobe. Nekaj časa hodili tako okrog, le nekoliko korakov stran od jame, kakor kake pošasti, bližajoč se vedno bolj in bolj jami.

Naglo pa se sem od ceste zasliši in in takoj za njim so jeli posamezni kriki druiti noč.

no tišino. Tatarji so jeli kresati ogenj ter stali kakor vzdani. Volodijevski se je vprl v to ko ob Zaglobino rano. Krik je postajal čedalje več in nanaglo zažari rdeča svetloba ob enem z njo se zaslišal strel iz pušek, ede drugi, tretji. Za kom se slišali kriki: "Allah!.. brenketanje sabelj, in rezgetanje k..." Na cesti je razgrneta bitka.

"Bij! Mori! Bi! Seči! Kolj!..." rjevo je Zagloba v jami.

Trenutek še mimo jame je zdirjala nekako Tatarjev, ki bežali sedaj, kolikor so mogli, dale, k svojim. Volodijevski se ni mogel premagovati. Skočil je me ter steče za njimi in mlajši po njih hrbtišče ne brigajoč se za temo v gošavi. Zagloba ostal sam na dnu jame. Mačasa pozneje poskušal splezati iz nje, a ni mogel. Kostni so bolele, komaj se je mogel še držati po koneu.

"Ha, neta zlota!" je zamrmral, oziraje se na vse strani. — "Zbežali ste! Škoda, da ni stal kateri vas tukaj! Imel bi saj družščino, tej jami in kazal bi mu, kje preživijo raki. Oj, pagani! Napolje vas sedaj kakor govori... Toda up postaja čedalje večji. Dobro bi bilo, če bi prišel sam knez Jarema!.. O bi vam do pogrel hrbtišča! Le hallakujte se, saj so kmalo vrani in volkovi hallakovali nad našimi trupli! Toda kaj je z Volodijevskim? Vendar je pustil samega! Pa ne čudim se mu, ker lakomen krvi in pri tem še mlad. Sedaj, po n pohodu pojdem z njim tudi v pekel. On ni šel, da bi zapustil prijatelja v sili. Ej! on pravi sršen! Kar v trenutku je pičil on tri Tatarje!.. Škoda, da nimam pri sebi ončutav vinom, izpil bi jo tukaj na njegovo zdrav! Pa še tu me nekaj mrées grize v tej jami. Kaj je!"

Ali in strelji so se jeli oddaljevati proti onim, kjer je bilo polje in prvi gozd.

Aha!" zakliče Zagloba. Že jim drže za vrata. Niste jim vzdržali, pasji bratje!.. He, bodi Najvišjemu!"

Krič se je oddaljeval čedalje bolj.

"Gotovo so jim noge prekratke", pomlaja se plemič. "Toda, že vidim, da bom moral še poliko počakati v tej jami. Še tega si mi manj, da bi me volkovi pohrustali. Najprej Bog, potem Tatarji, a naposled volkovi! Pošlji o g, Bohuna na kol, potem ga daj volkovom za ženo. ... s Tatarji pa se bodo našli še sami potali. ... Očividno jih ne mlatijo slabo. ... Mihael!.. Volodijevski!.."

Pa klicanje Zaglobovo je ostalo brez odgovora in samo gozd je šumel; iz daljave pa je doleteval odmev kričanja Tatarjev.

"Mar se naj vlečem in zaspim, ali kaj? Ne, hudiman, — to tudi ne kaže! Hej Volodijevski!"

Toda potrpežljivost Zaglobova imela je biti izpostavljena še daljši poskušnji. Že je jelo svitati, ko se na cesti zopet zasliši topot konjskih kopit in za tem zabliščale baklje v lesnem mraku.

"Mihael! Tukaj sem!" kriči plemič.

"Torej zlezite ven, gospod!"

"Če pa ne morem."

Volodijevski se vstavi s bakljo nad jamo ter podavši roko Zaglobi reče:

"No, Tatarjev ni več! Zapodili smo jih že za oni prvi les."

"Kdo je došel na pomoč?"

"Kušelji in Raztvorski z dvema tisoč jezdecem. Prišli so tudi dragonci."

"Koliko je bilo teh poganov?"

"Tropa, broječa kakih dva tisoč mož."

"Hvala Bogu! Dajte mi kaj piti, ker sem popolnoma oslabil."

Dve uri pozneje je Zagloba, nasiten in napoljen, sede zopet na sedlu sredi dragoncev Volodijevskega, poleg njega pa je jezdil mali vitez, njegov rešitelj.

"Ne vznemirjajte se", reče Volodijevski. "da ne pridemo skupaj s kneginjico v Zbaraž. Dosti huje bi še bilo, ko bi bila prišla v roke poganom."

"Morda se Redzijan še vrne v Zbaraž?" vpraša Zagloba.

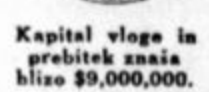
Pošljamo denar v staro domovino.

Sedajhko pošljemo denar v vse kraje na

slovensko, Hrvatsko, Dalmacijo in Istro.

Nadamo pošljamo denar tudi v Srbijo, Bulgarsko in Romunsko.

Jammo za ves poslani denar, enako kot pred vojno, da bude hitro in čeno izplačano.

Kapital vloge in prebitke znaša blizo \$9,000,000.

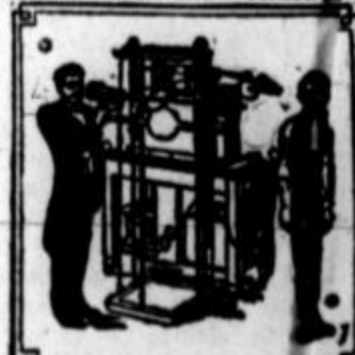
CASPAR STATE BANK

1900 Blue Island Ave., Chicago, Ill.

Prvi in najboljši Specialist za Slovence

Zdravite in uspešno moške in ženske. Pojdite k njemu.

Ako želite točno doznati kakšno imate, pridite k meni da vas pregledam na X Ray električni mašini, s katero se vaje telo vidi znotraj kakor na dan. Meni ni treba vglbiti kakšne bolezni v vaše dravstvo, ki ostanje vašega strepa, je juncim za točnega in pravilno zdravljenje. Enake imate nima vsaki specialist, ker je to stane mnogo denarja. Torej valde tega gite k Dr. Osbornu, ako boleste biti hitro in pravilno zdravljeni. On je prvi in najboljši specialist za Slovence v Pittsburghu. Mi govorimo Slovenski jezik in se lahko točno razumemo.

Nečista krv, bolečina do-
voden čevl, mekurja in ob-
stoj, bolezen želodca, tifus
in jeter.

Tajne bolezni, revmatizem,
glovebol, nervoznost, kila,
bolečina očl, ušes in grla.

Moje cene so umerne.

Svetovanje brezplačno.

Kakršnokoli bolezen imate, se lahko brezhibno ozdravi.

Profesor Doktor W. J. Osborne, Specijalist

113 Smithfield Street

(drugo nadstropje)

En blok od Baltimore in Ohio Dips.

PITTSBURGH, PA.

Uradne ure so: 9 jutro & zvečer. Nedelje od 10 do 2. — Prihajite to aglo
seboj. Pazite na moj prvi nasvet.